Peygamberimizin (s.a.s.)
Dilinden Düşürmediği
DUA ve ZİKİRLER

Me'sûrât

Hasan el-Bennâ

DAVET VE
KARDEŞLİK
VAKFI

İlim, ahlak ve hareket

Nida

İçindekiler

İmam Hasan el-Bennâ

"17 Ekim 1906'da Mısır'ın Mahmudiye kentinde doğan İmam Hasan el-Bennâ, dinî ve ilmî yönden köklü bir aileye mensuptur. Babası hadis âlimi idi. Hadis konusunda bizzat kendisinin de yazdığı eserler vardır. İşte böyle ilmî bir yuvada büyüyen Bennâ; ilim, takva ve zühd açısından seçkin bir atmosferde yetişmiştir. Daha küçük yaşlarda üstün bir zekâya sahip olduğu gözleniyordu. Gece namazlarına, pazartesi ve perşembe günleri oruçlarına devam ediyordu. Küçük yaşlarında Kur'an-ı Kerim'i yarısına kadar ezberleyen Bennâ, 15 yaşlarında hıfzını tamamlamıştı.

Yüz hatlarında devamlı bir elem ve hüzün görünüyordu. Bu, onun Müslümanların dertlerini kalbinin en derinlerinde hissetmesinin ve onlara çareler arama ızdırabının bir yansımasıydı. Bu ızdırap, aynı zamanda Müslümanların dertlerine bir an önce çözümler bulma aşkına dönüşmüş ve bu hâlet-i rûhiye, onda, zaman zaman bazı kötülükleri ve yanlışlıkları bizzat kendi eliyle değiştirme çabasına dönüşmüştü.

Nafile ibadetlere devam etmesiyle rûhi terbiyesi enginleşmiş ve nefsi daha da pâklaşmış ve arınmıştı. Ayrıca; daha talebelik yıllarındaki İslâmî çalışmalarından dolayı da genel kültürü oldukça gelişmişti. Okuduğu medresede, «*Kötülüklere Karşı Mücadele*" adında bir

teşkilat kurarak, bazı önemli şahsiyetlere mektuplar gönderip, onlara nasihat etmeye ve toplumdaki kötülüklerin düzeltilmesine dikkatleri çekmeye başlamıştı.

Liseden mezun olduğunda Mısır'daki tüm talebeler arasındaki sıralamada beşinciydi. Üniversiteyi ise *"Darü'l-Ulûm"da* okumuştu. Üniversiteyi bitirme imtihanlarını verirken on sekiz bin şiir beyti ve bir o kadar da nesir ezberlemişti. *Darü'l-Ulûm'u* bitirdiğinde onun seviyesinde talebe yoktu. Çünkü birincilikle bitirmişti.

Üniversiteyi bitiren İmam Hasan el-Bennâ, İsmailiye'deki okullardan birine öğretmen olarak tayin edilmişti. O zaman İngilizlerin tüm güçleri İsmailiye'de

toplanmıştı. Okullarda Avrupa usûlü eğitim yapılıyordu. İsmailiye, bu haliyle sanki Londra'daki bir muhiti andırıyordu.

Halkın çoğu ise bir İngiliz şirketi olan «*Süveyş*"te işçiydiler. İmam Hasan el-Bennâ, İngilizlerin Mısır halkını ezdiğini ve onları zelil ettiğini görüyordu. Mısır halkı, sanki onların kölesiydi. Her türlü fesat, başını almış yürümüş ve haramlar mübahlaştırılmıştı. Özellikle, 1924'de hilafetin kaldırılmasından sonra bu durum daha da artmıştı. Diğer taraftan Bennâ, batılıların İslâm'ı ortadan kaldırmak için yaptığı çalışmaları gördükçe kalbi parçalanıyordu. İşte İmam Bennâ, o dönemleri anlatırken şöyle diyordu: *"Allah bilir, nice geceleri ümmetin dertlerine çareler aramak için geçirdik. Ve*

ümmetin durumunu tahlil etmek, dertlerini ortadan kaldırmak için ne kadar düşündük. Bu hallerin tesiriyle bazen ağlama durumuna gelirdik" derken, İmam Hasan el-Bennâ, kendilerinde hayır alâmetleri olan bazı kişilerle irtibata geçiyordu. Kendisiyle birlikte altı kişi bir araya gelerek İslamî çalışmaların çekirdeğini oluşturmak için anlaştılar. Bennâ, kurduğu bu teşkilatına yeni bir isim takılmaması için *"Biz, Müslüman Kardeşleriz"* dedi ve cemiyetin adı *"İhvan-i Müslimîn"*[1] oldu. İmam Bennâ,

---

[1] Her ne kadar İmam Bennâ, yukarıda ifade edildiği gibi, topluluğa yeni bir isim vermek istemeyip, sadece *"Bizler Müslüman kardeşleriz"* demişse de, yıllar sonra *İhvan-i Müslimîn* ifadesi başlı başına dinî, siyasî ve toplumsal bir cemiyetin ve hareketin adı olmuştur.

ilk dâvetine İsmailiye'de başlamıştı. Çalışmalarını bereketlendiren Allahu Teâlâ, onun elleriyle kahvelerde zamanlarını boşa geçiren insanlardan İslâm dâvası için mümtaz şahıslar yetiştirmişti. Bunlara örnek olarak, İslâm dâvasının ilk öncülerinden Şeyh Muhammed Fergali, İngiliz komutanının karşısına dikilmiş şöyle diyordu: «*Beni bu İsmailiye'den sadece bir kişinin emri çıkartabilir. O da İmam Hasan el-Bennâ'dır.*" İmam Hasan el-Bennâ, İsmailiye'deki çalışmaları genişleyince ve tüm gayretlerini İslâm için tahsis edince İsmailiye'den Mısır'ın başkenti olan Kahire'ye taşındı. *İhvan-i Müslimîn*'in merkezini orada kurdu.

Bütün gayretlerini İslâm'a dâvet ve onu tanıtma yolunda harcadı. Köyleri gezdi, şehirleri dolaştı. Gittiği her yere bir şube açıyordu. Öyle ki, bir kaç sene içinde *İhvan* hareketi Mısır'ın pek çok bölgesine yayılmıştı. Her tarafta ona katılmalar oluyor ve Mısır'ın evlatları onun kanatları altına giriyordu. Bunu gören hükümet, *İhvan*'ın yayılmasından korkarak onu kontrol etmek için her türlü çareye başvuruyordu.

İmam Hasan el-Bennâ'yı gizli istihbarattan birçok kişi takip etmeye başlamıştı. O nereye giderse onlar da peşinden ayrılmıyorlardı. Derken, 1947 senesinde İmam Hasan el-Bennâ bazı mücahitlerini Filistin'e gönderdi. Filistin dağları ve köyleri daha önce görmedikleri

ender mücahitler görmeye başlamışlardı. Evet, Filistin, Yahudi'ye kuvvetli bir ders vermek ve onlara zilleti tattırmak için ölümü hayata tercih eden insanlara şahit olmuştu.

Bu arada Kral Faruk, bu büyük gelişmelerden dolayı meseleyi İngilizlerle görüşmeye başladı. Özellikle, Kral Faruk'un Mısır ordusuna dağıttığı silahların bozuk olduğunun anlaşılmasından ve bazı Arapların ihanetlerinin açığa çıkmasından sonra, Kral Faruk için mesele iyice tehlikeli bir boyut almıştı. Filistin'de cihad eden *İhvan-i Müslimîn* mücahitlerinin Mısır'a geri dönmesinden korkan Faruk, Müslüman Kardeşleri tutuklatıp hapishanelere dolduruyordu. Dışarıda sadece İmam

Hasan el-Bennâ kalmıştı. Kralın maksadı onu öldürtmekti. İşte, bu esnada Mahmud Abdülmecid, gizli istihbarattan beş kişiyi İmam Bennâ'yı öldürmeleri için gönderdi. İmam Hasan el-Bennâ, 12 Şubat 1949 tarihinde Kahire'nin en büyük meydanında *Müslüman Gençler Teşkilatı*'nın önünde kurşunlandı. Tedavi için hastaneye kaldırıldı. Bu arada, İmam Bennâ'ya müdahale edilmemesi ve kan kaybından ölmesi sağlandı.

Böylece ömrünün sonuna kadar tebliğ için çalışan İmam Hasan el-Bennâ, ruhunu tertemiz olarak Allah Teâlâ'ya teslim ediyor ve şehadet mertebesine ulaşıyordu. Cenazesini bir yaşlı babayla birlikte dört kadın kabre götürmüştü. Bölgede elektrikler kesilmiş ve bu dört kadın

dehşet verici bir ortamda tankların arasında İmam Bennâ'yı götürüp defnetmişlerdi. Bütün bunlar yetmiyormuş gibi, Müslümanlar İmam Bennâ'nın cesedini çıkarıp da gösteri yapmasınlar diye, mezarının başında askerlere nöbet tutturuluyordu.

İmam Hasan el-Bennâ, dünyayı terk etmiş Kral Faruk da İmam Hasan el-Bennâ korkusundan rahata kavuşmuştu. O öldüğünde çocuklarına ihtiyaçlarını giderecek bir şey bırakmamıştı. Hatta, ev kirasını bile verecek durumları yoktu.

Kral Faruk, İmam Hasan el-Bennâ'dan kurtulmuştu ama, geriye bir problem kalmıştı. O da, İhvan-ı *Müslimîn*'in hâlâ Fi-listin'de cihada devam eden mücahit gruplarıydı. Bunlardan kurtulmak için

Kral Faruk, Mısır asker ve tanklarına Fi-listin'e hareket emri verdi. Maksadı orada-ki *İhvan* mensuplarını tutuklatmaktı. Tank-lar Filistin'deki kampların etrafındaki duvarları döverek, mücahitleri ya teslim olmak ya da üzerlerine topların atılmasına razı olmak arasında seçim yapmaya zorladılar. Mücahitler de etrafın cehenneme çevrilmesini istemediklerinden dolayı teslim oldular. Oradan hapishanelere taşınan mücahitler böylece duvarlar arkasına terk ediliyordu.

Gerçek şu ki, liderlikte büyüklüğün belli bir ölçüsü yoktur. Bazen olur ki, büyüklük ilmî yönden olur. Bazen büyük bir fatih veya kâşif, ya da bir rûhi terbiyeci yahut da bir siyasi lider büyük olabilir.

Fakat kalıcılığı bakımından en büyük lider, ümmeti yeniden inşa eden, yeni nesillerin yetişmesini sağlayan ve tarihin gidişatını değiştiren liderlerdir.

İşte İmam Hasan el-Bennâ, bu kalıcı liderlerden, belki de yirminci yüzyılda İs-lâm tarihinde en göze çarpan ve önde gelenlerindendi birisiydi. Onun bu büyüklüğü sadece âlim oluşundan veya iyi bir hatipliğinden ya da siyaset adamı oluşundan değil, İslâm dâvasını bina eden yeni bir nesil yetiştirmesinden ve özelde Mısır'ın, genelde de İslâm âleminin tarihini derinden etkilemesindendir. Bugün bile onun etkileri, olayların gidişatını değiştirmesi bakımından çok yakından hissedilmektedir.

Mısır'ın yakın çağ tarihini yazmak isteyen herhangi bir tarihçinin yahut Filistin meselesini ele alan birisinin İmam Hasan el-Bennâ'yı gözardı ederek bu konuları yazamaması onun büyüklüğünü göstermeye kâfidir.

Tarihçilerin, her ne kadar İmam Hasan el Bennâ hakkında kendilerine özgü ayrı ayrı görüşleri olsa da, hepsi de o zamanın siyasî, dinî ve sosyal olaylarının meydana gelişinde İmam Hasan el-Bennâ'nın büyük etkisi olduğunda ittifak etmektedirler.

Bu olaylar ki, yarım asırdan günümüze kadar hâlâ tesirini devam ettirmektedir. İsterse günümüzdeki insanlar onun kıymetini bilmesinler ve isterlerse onun hayatında veya

şehadetinden sonra da onu gereği gibi takdir etmemiş olsunlar. Bu durum bütün liderler için böyledir. İnsanların veya ileri gelenlerin onun kıymetini gereği gibi bilememeleri el-Bennâ'ya en ufak bir zarar veremez.

Gerçek şu ki, İslâm önderleri tarihte hiç bir zaman insanlar bilsinler ve takdir edip methetsinler diye, çalışmamışlardır. Bilakis, İslâm onları öyle özel bir duruma getirmiştir ki, tarihte bizden başka milletler bu önderleri pek bilemezler. Çünkü İslâm onları rûhi terbiye ve büyük bir iman üzere yetiştirir. Öyle ki, o ruhaniyet, kendilerine özel bir anlayış kazandırmış, hayatın gerçek yönlerini ve varlığın sırlarını öğretmiştir.

İslâm, onları öyle yetiştirmiştir ki, en üstün fedakârlıkları yaparlar ve insanlığa karşı çok büyük bir muhabbet beslerler. İşte, kendi aralarındaki bazı mizaç farklılıklarıyla birlikte İslâm önderlerinin genel durumu budur. Onlar Allah rızasından başka hiç bir şey de istemezler. Sadece Allah'ın hesabından korkar ve O'ndan sevap beklerler. Yalnız Allah'ın indinde itibarları olsun isterler. Hiç bir zaman kendileri için rahatlık ve huzuru talep etmezler, rahatlığı ancak Allah'a kavuşmakta ararlar. Onlarda şöhret veya methedilmeyi isteme yahut makam hırsı veya haset bulunmaz. Onların dünya hayatı veya şehevî arzuları için herhangi bir iş yapmaları mümkün değildir. Onlar, insanlardan karanlıkları kaldırmak için gönderilmiş bir nurdurlar. Gökyüzünde

devamlı olarak parıldarlar. Onlar yeryüzündeki pisliklere bulaşmadan en yüksek binaya da en küçüğüne de vuran bir güneş şulesi gibidirler.

Yeryüzündeki tüm şer güçler, sömürgeciler, krallar, partiler ve fesat ehli, İmam Hasan el-Bennâ ile mücadele ettiler. O da bütün bunlara karşı savaştı. Halk kendi menfaati için çalışan bu tür fedakârlıklara karşı câhil kaldı. Hepsi de İmam Hasan el-Bennâ'nın yolunu engellemek ve dâvasından alıkoymak için çalışmalarına rağmen o, yüce dağlar gibi, rüzgâra ve balyozlara aldırış etmeden yoluna devam etti. O, yolunu tutmak için belki sağa sola sallanmıştır ama bütün tehditlere rağmen hiç bir zaman kasırgalardan etkilenerek dâvasından

geriye adım atmamıştır. Dünya zulümatla kararmış olsa da, o hiç bir zaman zafere olan kuvvetli imanından en ufak bir zayıflık göstermemiştir. Karşı kuvvetler ne kadar çok olsa da ve ne kadar üzerine gelseler de o, hiç bir zaman mücadelesinde yenilmemiştir.

Bütün bunlara rağmen, tıpkı arkadaşlarına olduğu gibi düşmanlarına bile gönlü açıktı. O, hiç bir zaman düşmanlarından birine karşı bile kin ve intikam hissi duymamıştır. Çünkü, büyük insanların kalbinde kin ve tiksinmeye yer yoktur. Fakat onun tiksinmesi ve çirkin görmesi, düşmanın bâtıla sapmasından, fesadından ve iftiralarındandı. Eğer düşmanı kötülük ve şer yolunda gitmeye devam ediyorsa ve halkın menfaatlerine

zarar veriyorsa onlardan nefret eder, tiksinirdi. Tıpkı hakka karşı inatlık edip basiretsizlik göstererek, anlayışsızlık yapan ve ahlâkî bakımdan dâvaya sıkıntı veren kişilerden nefret ettiği gibi.

Fakat İmam Bennâ, bütün bunlara rağmen Resulullah'ın Uhud günü yaralıyken ettiği şu duayı devamlı olarak ediyordu: *"Allah'ım sen benim kavmimi hidayete erdir. Çünkü onlar bilmiyorlar."* Düşmanları devamlı olarak ona karşı hîle ve tuzakları sürdürürken, o da düşmanlarına karşı sürekli şefkat ve nasihate devam ediyordu. İmam Bennâ'nın bu hâli, tâ onu her türlü kuvvetten, makamdan ve yardımcıdan yoksun bir halde tek başına karanlıkta

vurarak öldürdükleri zamana kadar devam etti.

Evet, onu öldürdüler. Onlar kuvvetli, İmam Bennâ ise zayıftı. Onlar hâkim, İmam Bennâ ise mahkûm idi. Onlar silahlı, İmam Bennâ ise eli boştu. Evet, İmam Bennâ'yı öldürdüler, şimdi onlar kâtil ve mücrim, İmam Bennâ ise şehadet şerbetini içmiş, mutlu ve saadet içinde.

Onlar halkın merhametinden kovulurken; İmam Bennâ, Allah'ın rahmetiyle bağışlanıyordu. Onlar şimdi Batı ülkelerinde dağılmış perişan bir vaziyette. İmam Bennâ ise istirahatgâhında huzur-u Rahmân'da…

Allah ona ve tüm mücahitlere bol bol rahmet etsin." **Fethi Yeken**

Bismillahirrahmanirrahim

Giriş

Hamd, Âlemlerin Rabbi'ne mah-sus-tur. Al-lah'ı zikre-denlerin en fa-ziletlisi, O'na şük-re-denlerin efendisi, re---sullerin imamı, nebi-lerin sonuncusu, pak ve te-miz in-sanla-rın lideri Mu-ham-med (s.a.v.)'e, âl ve asha-bına ve kıyamete kadar onun yolundan giden-lere salat ve selam olsun.

1- Her Durumda Allah'ı Zikretmek

Ey kardeşim! Allah seni de beni de güzel bir ba-şa-rıyla rızıklandırsın. Şunu bil ki, her insanın ha-yatında esas bir gayesi vardır. Fikirleri bu gaye et-ra-fında dö-ner dolaşır, yaptığı işler bu ga-yeye yö-nelik olur, ar-zuları bu gaye etra-fında odaklaşır. İşte bu *"ideal"* diye isimlendi-rilen şeydir. Böyle bir gaye ne zaman yüce-lirse, işte o zaman ondan yüce ve şe-refli fikirler or-taya çıkar. Gaye sahibinin nefsi, ruhî bir güzellikle mühürlenir/ kaplanır. Kendisi için takdir edil-miş olan nasibine ulaşıncaya ka-dar sü-rekli mü-kemmelliğe doğru yol alır.

Beşer nefsini ıslaha, tezkiye etmeye/ arın--dırmaya ve mümkün olduğu kadar

onu mü-kemmelliğin en son noktasına götüren İslam, bütün insanlık için bir *ideal* olarak nihai bir gaye çizmiştir. Bu da Allah (c.c.)'dır. Ayet-i ke-rimede şöyle buyrul-muştur: *"O halde Allah'a koşun! Çünkü ben, size O'nun katından (gelmiş) açık bir uyarıcı-yım."*[2]

Aziz kardeşim! Bunu böyle bildik-ten sonra, Müslümanın her hâl ve durumunda; zikir, dua, şü-kür, tesbih, hamd olarak, in-sanlar içinde Rabbi'ni en

---

[2] *Zariyat,* 50. *"Allah'a koşun!"* ayetinden maksat, O'nun cezalandırma-sından kaçıp sevabına koş-mak-tır. Bu da O'na isyan etmeyip itaat et-mekle olur.

iyi bilen Hz. Pey-gamber (s.a.v.)'in mükemmel ifadele-rinden dualar ve zi-kirler se-çip okuması sana garip gel-me-sin. Resûlullah (s.a.v.) her du-rumda Al-lah'ı zikredi-yordu.[3] Müslü-man kar-deşler-den, peygamberleri olan Re-sû-lullah (s.a.v.)'e uymalarını, ona tabi ol-malarını, bu zi-kirleri ezberlemelerini ve bu-nunla Allah'a yaklaş-malarını istememiz garip bir olay değil-dir. *"Andolsun ki, Resûlullah, sizin*

---

[3] Bu söz *Müslim, Ebu Davud* ve *Müslim*'in rivayet ettiği bir hadistir. Lafzı şu şekildedir: *"Hz. Aişe (r.a.)'dan rivayet edildiğine göre Resûlullah (s.a.v.) her anında Allah'ı zikrederdi."*

için, Allah'a ve ahiret gününe kavuşmayı umanlar ve Allah'ı çok zik-redenler için güzel bir örnek-tir."[4]

2- Zikrin ve Allah'ı Zikredenlerin Üs-tünlüğü

Birçok ayet ve hadiste, zikir ve bunun sü-rekli ve çokça yapılması emredilmiş, zik-rin ve zikirde bu-lu-nan-ların fazileti açıklan-mıştır. Şu ayet bu konuyu açıkla-ması açı-sından yeterli ve önemli bir örnektir. *"Müslüman erkekler ve*

---

[4] *"Güzel örnek"*ten maksat Resûlullah(s.a.v.)'e uy-mak-tır. *"Allah'ı ummak"*tan maksat da Al-lah'tan kork-maktır.

müslüman kadınlar, mümin er-kekler ve mümin ka-dınlar, taate devam eden erkekler ve taate devam eden ka-dınlar, doğru erkekler ve doğru ka-dın-lar, sabreden er-kekler ve sabreden kadınlar, mütevazı er-kekler[5] *ve mütevazı ka-dınlar, sadaka veren erkekler ve sa-daka ve-ren kadınlar, oruç tutan er-kekler ve oruç tutan ka-dınlar, ırzlarını koruyan erkekler ve (ırzlarını) koru-yan ka-dınlar, Allah'ı çok zik-reden erkekler ve (yine Al-lah'ı) çokca zikreden kadınlar var ya; işte Allah,*

---

[5] Bundan kasıt Allah'tan korkanlardır.

bun-lar için bir mağfi-ret ve büyük bir mükâfat hazırlamıştır."[6]

Allah (c.c.) şu sözünde mü'minlere zi-kirde bu-lun-mayı emretmiştir: *"Ey inananlar! Allah'ı çokça zikredin. Ve O'nu sabah-akşam tesbih edin."*[7]

Zikrin fazileti konusunda birçok hadis var-dır. Resûlullah (s.a.v.)'den gelen bir kudsi ha-diste Al-lah (c.c.) şöyle buyurmuş-tur: *"Kulum beni nasıl zan-nedi-yorsa ben öyle-yim. Beni*

---

[6] *Ahzab,* 35.

[7] *Ahzab,* 41-42.

zikretti-ğinde yanındayım. Beni kendi içinde zikrederse ben de onu içimde zikrede-rim. Beni bir topluluk içinde zikrederse ben de onu o topluluktan daha hayırlı bir toplulukta zikrede-rim."[8]

Abdullah bin Busr (r.a)'dan rivayet edil-di-ğine göre adamın biri Efendimize şöyle dedi: "Ya Resûlullah! İs-lam'ın bazı şartları[9] bana fazla/ağır geldi. Bana öyle

---

[8] *Buhari* ve *Müslim* rivayet etmiştir.

[9] İslam'ın şartları Farz ve sünnetleri içermektedir. İmam Tibî şöyle der: *"Sahabe farzlara alternatif olacak bir amel istemiyor. Bi-lakis farz olmayan iba-detlere, bazen alternatif olma kastıyla böyle bir ta-lepte bulunuyor."*

bir şey öğret ki ona sürekli bağlı kalıp ona de-vam ede-yim." Resûlullah (s.a.v), ona dedi: *"Öyleyse dilin sü-rekli Allah'ı anarak ıslak kal-sın"*

3- Zikrin Adabı

Ey kardeşim! Bil ki zikirden maksad sa-dece sözlü olarak zikirde bulunmak/dille telaffuz değil-dir. Tövbe de zikirdir. Tefek-kür zikrin en yüce olanları arasında yer alır. İlim talebinde bulunmak da zikirdir. Güzel bir ni-yetle rızık istemek de zikir-dir. İçinde Rabbinin rızasını gözettiğin, O'nun sana baktığını hatırına ge-tirdiğin ve Allah'ın seni gözetlediğini bile-rek yaptığın her iş de

zi-kirdir. İşte bunu bilen, her halinde zikirde bulunuyor demek-tir. Zikrin kalpte etki bırakması için, zikrin adabına ri-ayet edilmesi ge-re-kir. Aksi takdirde zikir, herhangi bir tesiri bulunma-yan soyut lafızlardan başka bir şey olmaz. Zikir için çok sayıda kurallar anlatıl-mıştır. Uyulması ge-reken ilk ve en önemli-leri şun-lardır:

a. Huşu ve edeb içinde olmak, zikir ifa--dele-rinin an-lamlarına kendimizi kaptırmak, onlar-dan etki-lenmeye çalışmak, ifadelerdeki maksat ve gayeleri anla-mak.

b. Başkasını rahatsız etmeden, müm---kün oldu-ğunca tam bir uyanıklık hali ve istek içinde olmak. Ayet-i ke-rime bu prensiplere işa-ret ederek şöyle bu--yur-muştur: *"Kendi kendine, yalvararak ve ür-pere-rek, yük-sek olma-yan bir sesle sabah akşam Rabbini an. Gafiller-den olma."*[10]

c. Şayet zikir bir toplulukla beraber ya-pılı-yorsa top-luluğa uymak. Bu durumda dua ve zikirde ne önlerine geçmek ne de arkalarında kalmamak gerekir. Onların oku-duklarına da ekleme yapılmamalıdır. Şa-yet biri, zi-kir

---

10 *A'raf*, 205.

başla-dıktan sonra ortama katıl-mışsa onlarla be-raber devam eder ve daha sonra kaçırmış olduğu yerleri tamam-lar. Zi-kir es-nasında bazı yerleri kaçı-rırsa bu yer-leri okur ve onlara yetişir. Topluluğun oku-duğu zikirlere herhangi bir ek-leme yapma-mak gerekir. Bu da okunan zikri bozmamak ve ifadeleri değiştirmemek için-dir. Bu husus ittifakla ha-ram kı-lınmıştır.

d. Zikir esnasında elbiselerin ve mekâ-nın te-miz ol-ması gerekir. Bunun için uygun yer ve vakit ter-cih edil-melidir. Bu sayede zikre katılan kimse dü-şünce-sini to-parlaya-cak,

kalbini her şeyden arındı-racak ve niye-tini halis yapacaktır.

e. Huşu ve edeb içinde olunmalı ve bu--nun ya-nında zikrin fayda ve etkisini gi-derip yok eden gü-rültü ve boş işlerden kaçınıl-malıdır.

Bir kimse bu kurallara riayet ederse okudu-ğun-dan istifade eder, Allah'ın dile-mesiyle zik-rin etki-sini, kal-binde bir tatlılık, ruhunda bir nur ve göğ-sünde bir açılma ve Allah'tan bir fe-yiz olarak his-seder.

4. Toplu Halde Zikir Yapmak

Hadis-i şeriflerde topluca zikir yap-ma-nın müstehaplığını hissettiren

rivayetler bulun-makta-dır. İmam Müs-lim'in rivayet ettiği bir hadis şu şe-kildedir: *"Allah'ı zik-ret-mek için oturan hiçbir topluluk yoktur ki melek-ler onları kuşatma-mış olsun. Rahmet on-ları ku-şatır, üzerlerine sekinet iner ve Allah onları kendi katında bulu-nanlar ara-sında zikre-der."*[11]

Hadislerde çokça göreceğin bir husus da şudur: Resûlullah (s.a.v.) mescidde Al-lah'ı zik-reden bir top-lu-luğun yanına

---

11 Meleklerin onları kuşatmasından maksat, onları tavaf edip çevrele-rinde dönmesidir. Rahmetin ku-şatmasından kasıt da onları içine almasıdır.

gittiğinde onları müjdelemiş ve yap-tıkla-rına karşı çıkmamıştır.[12]

---

[12] Sahabeden Ebu Said'l-Hudri (r.a.)'ın hadisi bunlar-dandır. Şöyle rivayet etmiştir: "Muâviye (r.a), mescidde halka halinde bir grupla kar-şılaştığında "Sizi oturtan sebep nedir?" diye sorunca onlar da "Oturmuş Al-lah'ı zikrediyoruz" dediler. Muâviye (r.a) "Allah! Allah! Sizi bu mu oturttu?" diye sorunca onlar: "Allah'a yemin olsun ki, bizi ancak bu oturtmuştur" dediler. Muâviye (r.a) "Ben sizi suçlamak niyetiyle yemin etme-nizi istemedim. Herhangi biriniz de benim gibi Resûlullah (s.a.v.)'den az hadis rivayet etmiş değil-siniz. Resûlullah (s.a.v.) halka kurmuş bir grup sa-habiyle karşılaştığında onlara *"Sizi böyle oturtan nedir?"* diye sormuş onlar da "Allah'ı zikretmek, bize İslam'la hidayet verip onunla bize iyilikte bu-lun-duğundan O'na hamd etmek için otur-muşuz" de-diler. Resûlullah (s.a.v.): *"Ben sizi suçlamak maksa-dıyla yemin etmenizi istemedim. Fakat*

Allah'a taat için toplu halde olmak zatı itiba-riyle/özde hoş karşılanmıştır. Özellikle kalplerin birbi-riyle ülfet kur-ması, aradaki bağ-ların kuvvet-lenmesi, vaktin faydalı bir şeye harcanması, güzel bir eğitim alamamış kimsele-rin bu vesileyle eğitimi ve Allah'ın şiarlarından bir şiarı or-taya koymasın-dan dolayı böyle bir davranış daha da hoş karşıla-nır.

Evet... Cemaat halinde Allah'ı zikretmek, an-cak na-maz kılan birisini

---

Cebrail geldi ve bana Allah'ın meleklere karşı sizinle övün-düğünü haber verdi" dedi." Müslim, Tirmizi ve Nesai riva-yet et-miştir.

rahatsız etme, ko-nuşma ve gülme, zikir kalıpla-rını bozma, baş-kası okurken eklemede bulunmak ya da buna benzer İslam'ın mahzurlu göre-ceği durum-larda hoş karşılanma-mıştır. O zaman bu rahatsız edici sebeplerden do-layı cemaatin toplanma-sına değil, cemaat halinde zikre mani olunur. Özellikle de sahih şekilleriyle seçilmiş olan bu dualarla zikirde bulunmak ama-cıyla bir araya gelindiği du-rumlarda buna dikkat etmek gere-kir. Kardeşler bu sakıncalı du-rumlar-dan ka-çınmak suretiyle bir cami ya da kendi ce-maat evlerinde bunları okumak için bir araya gel-seler ne de güzel olur. Kim de cemaatle okuma

fır-satını ka-çırırsa tek ba-şına okusun ve bunu terk et-mesin.

Sonuç

Müslüman kardeşlere bu vazifeyi su-nu-yo-ruz. Hatta bunu sadece onlara değil bü-tün Müslümanlara sunuyo-ruz. Umarız ki, Allah'a taat yolunda onlara bir yardımı olur. Bu vazife; fecirden öğleye kadar ile ikindi vaktinden de yatsı sonrasına kadar, ferdi ya da top-luluk ha-linde okunabilir. Kim tümünü okuma fır-satını kaçırırsa bu du-rumda en

azından bir kısmını okusun ki ihmalkârlığı adet haline getirmesin ve bu vazifeyi ortadan kaldır-mamış olsun.

Kur'ân virdi, gece ve gündüz vakit-le-rinde uygun anda okunur. Bunların ardın-dan uygun vakte göre dua ve zikirler oku-nur.

Allah'tan, hem bize hem de bu virdi-okuya-caklara güzel bir başarı ve tam bir hi-dayet verme-sini temenni ediyoruz. On-lar-dan gerek kendi başla-rına, gerekse in-san--larla oldukları anlarda bizleri hayırlı dua-la-rın-dan mahrum etmemelerini dileriz.

Efendimiz Muhammed (s.a.v.)'e, âl ve asha-bına salât ve selam olsun.

Hasan el-Benna (rh.a)

Ramazan 1355/Aralık 1936

اَلْوَظِيفَةُ

أَعُوذُ بِاللهِ السَّمِيعِ الْعَلِيمِ مِنَ الشَّيْطَانِ
الرَّجِيمِ

(Fatiha Suresi)

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ اَلْحَمْدُ لِلهِ رَبِّ
الْعَالَمِينَ ۙ اَلرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ۙ مَالِكِ يَوْمِ
الدِّينِ ۗ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ۗ اِهْدِنَا
الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ۙ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ

عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلاَ الضَّالِّينَ

Büyük Vazife

Kovulmuş Şeytan'dan İşiten ve Bilen Allah'a sığınırım.[13]

[13] Allah (c.c.) şöyle buyurmuştur: *"Kur'an okuduğun zaman kovul-muş Şeytan'dan Allah'a sığın!"* (Nahl,98); İbn Sünnî, Enes (r.a.)'den tahric ettiğine göre Re-sû-lullah (s.a.v.) şöyle buyurmuş-tur: *"Kim sabahladığında 'Kovulmuş Şeytan'dan, işiten ve bilen Allah'a sığınırım' derse akşama ulaşıncaya kadar Şeytan'dan ko--runmuş olur."*

"Rahmân (ve) Rahîm (olan)
Allah'ın adıyla.[14]

Hamd (övme ve övülme), âlemlerin Rab----bi Allah'a mahsustur. O, Rah-mân'-dır- ve Ra-hîm'dir. Ceza gününün mâ-li---ki-'--dir.[15]

---

[14] Ebu Davud ve diğer bazı hadis imamları Ebu Da-vud'un senediyle Resûlullah (s.a.v.)'den şöyle rivayet etmişlerdir: *"Rahman ve Ra-him olan Al-lah'ın adıyla başlamayan her iş eksik kalmıştır."* Yani bereketi azdır.

[15] *"Ceza günü"*nden kasıt kıyamet günüdür. Übey b. Ka'b'ın hadi-sinde rivayet edildiğine göre Re-sû-lul-lah (s.a.v.) şöyle buyurmuş-tur: *"Nefsimi kud-ret elinde tutan Allah'a yemin olsun ki ne Tev-rat'ta ne İn-cil'de, ne Zebur'da ne de Furkan'da bunun (Fatiha) benzeri bir sure indirilmemiştir. O*

(Rabbi-miz!) Ancak sana kulluk ederiz ve yalnız senden yardım umarız. Bizi doğru yola ilet. Kendilerine lütuf ve ikramda bulunduğun kimse-lerin yoluna; gazaba uğramışların ve sapmışların yolunu de-ğil!" *(Fatiha Suresi)*

---

tekrar edilen yedi ayettir ve yüce Kur'ân'dır". Tirmizi rivayet etmiştir. Hasen sahih hadistir.

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

الم ج ذٰلِكَ الْكِتَابُ لاَ رَيْبَ ج فِيهِ ج هُدًى
لِلْمُتَّقِينَ لا اَلَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ
وَيُقِيمُونَ الصَّلاَةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ لا
وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنْزِلَ
مِنْ قَبْلِكَ ج وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ط أُولَئِكَ
عَلَى هُدًى مِنْ رَبِّهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ
الْمُفْلِحُونَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Elif. Lâm. Mîm. Bu kitap (Kur'an); onda asla şüphe yoktur. O, müttakîler (sakınanlar ve arınmak isteyenler) için bir yol göstericidir. Onlar gayba inanırlar, namaz kılarlar, ken-dile-rine verdiğimiz mallardan Allah yolunda harcarlar. Yine on-lar, sana indirilene ve sen-den önce indirilene iman ederler; ahiret gü-nüne de kesinkes inanırlar. İşte onlar, Rable-rinden gelen bir hidayet üzeredirler ve kur-tuluşa erenler de ancak onlardır."*(Bakara;1–5)*[16]

---

[16] Darimi ve Beyhaki de *"eş-Şa'b"* isimli eserinde İbn Mes'ud'dan rivayet ettiğine göre Resûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: *"Kim gün başlarken Bakara*

(Ayete'l-Kürsi)

اَللهُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ ج الْحَيُّ الْقَيُّومُ ج لاَ تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلاَ نَوْمٌ ط لَهُ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الأَرْضِ ط مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ

---

su-resinden on ayet okursa akşama kadar Şeytan ona yaklaşmaz. Akşam vaktinde okursa sabaha dek Şeytan ona yaklaşmaz; ailesinde ve malında her-hangi bir kötülükle kar-şılaşmaz. Taberani, *el-Ke-bir'*inde rivayet ettiği, Hakim'in de ri-vayet edip sa-hih olduğunu belirttiği bir hadiste, İbn Mes'ud'dan şöyle nakledilmiştir: Resûlullah (s.a.v.) şöyle bu-yurmuştur: *"Kim, Bakara'nın başından on, Ayete'l-Kürsi'yi ve ardından gelen iki ayeti ve daha sonra da Bakara'nın son iki ayeti olmak üzere on ayet okursa sabaha dek onun evine Şeytan girmez."*

إِلاَّ بِإِذْنِهِ ط يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ ج

وَلاَ يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلاَّ بِمَا

شَاءَ ج وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمٰوَاتِ وَالأَرْضَ ج

وَلاَ يَؤُودُهُ حِفْظُهُمَا ج وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ

لاَ إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ

الْغَيِّ ج فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللهِ

فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقٰى ق لاَ انْفِصَامَ

لَهَا ط وَاللهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ اَللهُ وَلِيُّ الَّذِينَ

آمَنُوا لا يُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ ط

وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَاؤُهُمُ الطَّاغُوتُ لا

يُخْرِجُونَهُمْ مِنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ ط

أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ ج هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ع

"Allah, O'ndan başka ilah yoktur; O, hayydır, kayyûmdur. Kendisine ne uyku gelir ne de uyuklama. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O'nundur. İzni olmadan O'nun katında kim şe-faat edebilir? O, kullarının yaptıklarını ve yapacaklarını bilir. (O'na hiçbir şey gizli kal-maz.) O'nun bildirdiklerinin dışında insanlar O'nun

ilminden hiçbir şeyi tam olarak bile-mezler. O'nun kürsüsü gökleri ve yeri içine alır, onları koruyup gö-zetmek kendisine zor gelmez. O, yücedir, büyüktür. Dinde zorlama yoktur. Artık doğrulukla eğrilik birbirinden ayrıl-mış-tır. O halde kim tâğutu[17] reddedip Al-lah'a inanırsa, kopma-yan sağlam kulpa yapış-mıştır. Allah işitir ve bilir. Allah, ina-nanların dostudur, onları karanlıklardan aydınlığa çıkarır. İn-kâr edenlere gelince, onların dostları da tâğuttur, onları ay-dın-lıktan alıp karanlığa götürür. İşte bunlar cehennemlikler-dir.

---

[17] Tağuttan maksat Şeytan'dır.

Onlar orada devamlı kalırlar." *(Bakara; 255-257)*

لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الأَرْضِ ط وَإِنْ تُبْدُوا مَا فِي أَنْفُسِكُمْ أَوْ تُخْفُوهُ يُحَاسِبْكُمْ بِهِ اللهُ ط فَيَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ ط وَاللهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ آمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ ط كُلٌّ آمَنَ بِاللهِ وَمَلٰئِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ ط لاَ نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ قف وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ لاَ يُكَلِّفُ اللهُ نَفْسًا إِلاَّ وُسْعَهَا ط لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا

اكْتَسَبَتْ ط رَبَّنَا لاَ تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ

أَخْطَأْنَا ج رَبَّنَا وَلاَ تَحْمِلْ عَلَيْنَا إِصْرًا

كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِنَا ج رَبَّنَا وَلاَ تُحَمِّلْنَا

مَا لاَ طَاقَةَ لَنَا بِهِ ج وَاعْفُ عَنَّا قف وَاغْفِرْ لَنَا قف

وَارْحَمْنَا قف أَنْتَ مَوْلاَنَا فَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ

"Göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'ındır. İçi-nizdekileri açığa vursanız da gizleseniz de Allah ondan dolayı sizi hesaba çekecek-tir, sonra diledi-ğini affeder, dilediğine de azap eder. Allah her şeye ka-dirdir. Peygam-ber, Rabbi tarafından ken-di-sine indirilene iman etti, müminler de (iman etti-ler). Her biri Al-lah'a, meleklerine, kitaplarına, pey-gamberle-rine iman etti-ler. 'Allah'ın peygam-berle-rinden hiçbiri arasında ayırım yapma-yız. İşittik, itaat ettik. Ey Rabbimiz! Affına sığındık. Dönüş sanadır' dediler. Allah hiçbir kimseyi güç yetire-meye-ceği bir şe-kilde yükümlü tutmaz. Herkesin kazandığı iyilik kendi

lehine, işlediği fenalık da kendi aleyhinedir. Ey Rab-bi-miz! Eğer unuttuk veya kasıtsız olarak yanlış yap-tıysak bun-dan do-layı bizi sorumlu tutma. Ey Rabbi-miz! Bizden ön-ceki-lere yüklediğin gibi ağır yük yük-leme! Ey Rabbimiz! Güç yetire-meyeceği-miz şey-lerle bizi yükümlü tutma. Affet bizi, lütfen bağışla kusurla-rımızı, mer-hamet buyur bize! Sensin Mevlâmız, yardım-cımız! Kâfir topluluklara karşı Sen yardım eyle bize!" *(Bakara; 284-286)*

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

الم ج اَللّٰهُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ لا الْحَيُّ الْقَيُّومُ ط

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Elif, Lâm, Mîm. Hayy ve kayyûm olan Al-lah'tan başka ilâh yoktur." *(Âl-i İmran; 1-2)*

وَعَنَتِ الْوُجُوهُ لِلْحَيِّ الْقَيُّومِ ط وَقَدْ خَابَ مَنْ حَمَلَ ظُلْمًا وَمَن يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلاَ يَخَافُ ظُلْمًا وَلاَ هَضْمًا

"Bütün yüzler (insanlar), diri ve her şeye hâkim olan Allah için eğilip boyun bük-müştür. Zulüm yüklenen ise, gerçekten perişan olmuştur. Her kim, mümin olarak salih amel yaparsa, artık o, ne zulüm-den ne de hakkının çiğnenmesinden kor-kar.[18]"
(Ta Ha; 111–112)

---

[18] *"Hakkının çiğnenmesi"*nden maksat yaptığı iyilikle-rin kısılmasıdır. Kasım b. Abdurrahman (r.a.)'den rivayet edildiğine göre Resûlullah (s.a.v.) şöyle bu-yurmuştur: *"Allah'ın ism-i azamı Kur'ân'da üç su-rededir. Bunlar Bakara, Âl-i İmran ve Ta-Ha surele-ridir. Kasım, "Bunu araştırdım ve Bakara suresinde ayetü'l-kurside, Al-i İmran suresinde "Hayy ve kayyûm olan Allah'tan başka ilâh yoktur." ayetinde ve Ta Ha suresinde de "Bütün yüzler (in-sanlar), diri ve her şeye hâkim olan Allah için eğilip boyun*

حَسْبِيَ اللّٰهُ ۚ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۖ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ *(7 defa)*

"(Ey Muhammed!) Yüz çevirirlerse de ki: 'Allah bana yeter. O'ndan başka ilâh yok-tur. Ben sadece O'na güvenip dayanı-rım. O yüce Arş'ın sahibidir."[19] *(Tevbe; 129/ 7 defa)*

---

*bükmüştür." ayetinde olduğunu gör-düm."*demiştir. Hakim rivayet etmiştir.

[19] Ebu'd-Derda (r.a.)'den rivayet edildiğine göre Re-sûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: *"Kim sabah ve akşam vakitlerinde "Yüz çevi-rirlerse de ki: Allah bana yeter. O'ndan başka ilâh yoktur. Ben sa-dece O'na güvenip dayanırım. O yüce Arş'ın sahibidir" ayetini yedi defa okursa Allah (c.c.) dünya ve ahiret işlerine*

قُلِ ادْعُوا اللّهَ أَوِ ادْعُوا الرَّحْمٰنَ ط أَيًّا مَّا
تَدْعُوا فَلَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنٰى ج وَلاَ تَجْهَرْ
بِصَلاَتِكَ وَلاَ تُخَافِتْ بِهَا وَابْتَغِ بَيْنَ ذٰلِكَ
سَبِيلاً وَقُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ
وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ
يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الذُّلِّ وَكَبِّرْهُ تَكْبِيرًا

---

dair zihnini meş-gul eden her şeyde ona kâfi gelir." İbn Sünni ve *İbn Asâkir* merfu olarak tahric etmiştir. *Ebu Davud* ise Ebu'd-Derda'dan mevkuf ola-rak tahric etmiştir.

"De ki: 'İster Allah deyin, ister Rahman deyin. Hangisini de-seniz olur. Çünkü en güzel isimler O'na hastır.' Namazında yük-sek sesle okuma; onda sesini fazla da kısma; ikisinin arası bir yol tut. 'Çocuk edinmeyen, hâkimiyette ortağı bulunma-yan, âcizlikten ötürü bir dosta da ihtiyacı olmayan Allah'a hamdederim' de ve tekbir getirerek O'nun şanını yücelt!"[20] *(İsra; 110–111)*

---

[20] Ebu Musa el-Eş'arî (r.a.) Hz. Peygamber (s.a.v.)'in şöyle buyurdu-ğunu aktarmıştır: *" De ki: "İster Allah deyin, ister Rahman deyin" ayetinden başlayıp su-resinin sonuna kadar sabah ve akşam vakitle-rinde okursa o gün ve gecede kalbi ölmez." Deylemi,* bu hadisi *Müsnedü'l-Firdevs*'te tahric etmiştir.

أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لاَ تُرْجَعُونَ فَتَعَالَى اللهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ ج لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ ج رَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللهِ إِلَهًا آخَرَ لا لاَ بُرْهَانَ لَهُ بِهِ لا فَإِنَّمَا حِسَابُهُ عِندَ رَبِّهِ ط إِنَّهُ لاَ يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ وَقُلْ رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ

"Sizi sadece boş yere yarattığımızı ve sizin hakikaten huzurumuza geri getirilmeyece-ğinizi mi sandınız? Mutlak

hâkim ve hak olan Allah, çok yücedir. O'ndan başka ilah yoktur, O, yüce Arş'ın sahibidir. Her kim Allah ile bir-likte diğer bir ilah'a taparsa -ki bu hususla ilgili hiçbir delili yoktur- o kim-senin hesabı ancak Rabbinin nezdindedir. Şurası muhakkak ki kâfirler iflah olmaz. (Resulüm!) De ki: Bağışla ve merhamet et Rabbim! Sen merhametlilerin en iyisisin."

[21] *(Mü'minun; 115–118)*

---

[21] Muhammed b. İbrahim et-Teymi babasından şunları aktarmıştır: *"Resûlullah (s.a.v.) bizi bir seriyyeye gönderdi. Sabah ve akşam vakitlerinde "Sizi sadece boş yere yarattığımızı mı..." ayetini okumamızı em-retti. Biz de okuduk. Ganimet elde ettik ve sela-mette olduk." İbn Sünni, Ebu Nuaym* ve *İbn Mende* tahric

فَسُبْحَانَ اللهِ حِينَ تُمْسُونَ وَحِينَ
تُصْبِحُونَ وَلَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمٰوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ يُخْرِجُ
الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ
وَيُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ط وَكَذٰلِكَ
تُخْرَجُونَ ع وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ
ثُمَّ إِذَا أَنْتُمْ بَشَرٌ تَنْتَشِرُونَ وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ
خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا

---

etmiştir. *Hafız,* İbn Mende'nin senedinde kusur bu-lunmadığını söylemiştir.

وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ

لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ۝ وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ

السَّمَٰوَاتِ وَٱلْأَرْضِ وَاخْتِلَافُ أَلْسِنَتِكُمْ

وَأَلْوَانِكُمْ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِلْعَالِمِينَ

وَمِنْ آيَاتِهِ مَنَامُكُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ

وَابْتِغَاؤُكُمْ مِنْ فَضْلِهِ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ

لِقَوْمٍ يَسْمَعُونَ وَمِنْ آيَاتِهِ يُرِيكُمُ الْبَرْقَ

خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنَزِّلُ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً

فَيُحْيِي بِهِ ٱلْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ

لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ تَقُومَ

السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ بِأَمْرِهِ ۚ ثُمَّ إِذَا دَعَاكُمْ دَعْوَةً مِنَ الْأَرْضِ إِذَا أَنْتُمْ تَخْرُجُونَ وَلَهُ مَنْ فِي السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ كُلٌّ لَهُ قَانِتُونَ

"Haydi, siz akşama ulaştığınızda (akşam ve yatsı vaktinde) sabaha kavuştuğunuzda, gündüzün sonunda ve öğle vaktine eriştiği-nizde Allah'ı tesbih edin (na-maz kılın), ki göklerde ve yerde hamd O'na mahsustur.[22] Ölü-den diriyi, diriden de ölüyü O çıkarıyor; yeryüzünü ölümü-nün ardından O canlandı-rıyor.

---

22 *"Öğle vaktine eriştiğinizde"* ifadesinden maksat *"öğle sıcağına girdi-ğinizde"* dir.

İşte siz de (kabirlerinizden) böyle çıkarılacaksınız. Sizi topraktan yaratması, O'nun (var-lığının) delillerindendir. Sonra siz, (her tarafa) yayılan in-sanlar oluverdi-niz.[23] Kaynaşmanız için size kendi (cinsi)nizden eşler yaratıp aranızda

---

[23] İbn Abbas (r.a.)'den riva-yet edildiğine göre Re-sû-lullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: *"Kim sabah vak-tin--de "Haydi, akşama ulaştığınızda (akşam ve yatsı vak----tinde) sabaha kavuştuğunuzda, gündüzün sonunda ve öğle vaktine eriştiğinizde Allah'ı tesbih edin (namaz kılın), ki göklerde ve yerde hamd O'na mahsustur." ayetlerinden başlayıp "böyle çıkarıla-caksı-nız" kısmına kadar okursa o gün kaybettiği şeyleri elde eder. Kim akşam vaktinde okursa o gece kaybettiği şeyleri elde eder." Ebu Da-vud* rivayet etmiştir.

sevgi ve merhamet peyda etmesi de O'nun (varlığı-nın) delillerindendir. Doğrusu bunda, iyi düşünen bir kavim için ibretler vardır. O'-nun de-lillerinden biri de, gökleri ve yeri yaratması, lisanlarınızın ve renklerinizin değişik olmasıdır. Şüphesiz bunda bilenler için (alınacak) dersler vardır. Gece olsun gündüz olsun, uyumanız ve Allah'ın lütfundan (nasibinizi) aramanız da[24] O'nun (varlı-ğının) delillerindendir. Gerçekten bunda, işiten bir ka-vim için

---

[24] "Lütfundan (nasibinizi) aramanız" ifadesinden kasıt "O'nun dileme-siyle maişet talebi uğruna çaba sarfetmeniz" dir.

ibretler vardır. Yine O'nun delillerindendir ki, size korku ve ümit vermek üzere şimşeği gösteriyor, gökten su in-dirip ölümünün ardından arzı onunla diriltiyor. Doğrusu bunda, aklını kullanan bir kavim için (alınacak) dersler var-dır. Göğün ve yerin O'nun buyruğu ile durması da O'nun (varlığının) delillerin-dendir. Sonra sizi topraktan bir çağırdı mı hemen (kabirlerinizden) çıkıverirsiniz. Göklerde ve yerde olanlar hep O'nundur. Hepsi O'na boyun eğmiştir.[25] *(Rum; 17-26)*

---

25 "Hepsi O'na boyun eğmiştir." Yani O'na itaat et-miş-tir.

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

حم ط تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللهِ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ لا غَافِرِ الذَّنْبِ وَقَابِلِ التَّوْبِ شَدِيدِ الْعِقَابِ ذِي الطَّوْلِ ط لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ ط إِلَيْهِ الْمَصِيرُ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Hâ. Mîm. Bu Kitap mutlak galip, hakkıyla bilen, lütuf sahibi Allah tarafından indiril-miştir. O, günahı

---

bağışlayan, tevbeyi kabul eden, azabı çetin, lütuf sahibi[26] Allah'tandır ki. O'ndan başka hiçbir ilâh yoktur, dönüş ancak O'nadır."[27] *(Gâfir;1-3)*

---

[26] "Lütuf sahibi" yani O, geniş nimet verendir.

[27] Ebu Hureyre (r.a.)'den rivayet edildiğine göre Resû-lullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: *"Kim sabah vak-tinde 'Ha mim' ayetinden başlayıp 'Dönüş ancak O'nadır" kısmına kadar ve ayetü'l-kursiyi okursa bu ayetler sayesinde akşama kadar korunur. Kim de bunları akşam vaktinde okursa sabaha kadar bun-larla korunur." Tirmizi, Darimi, İbn Sünni* ve *Mervezi* tahric etmiştir.

هُوَ اللهُ الَّذِي لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ ج عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ ج هُوَ الرَّحْمٰنُ الرَّحِيمُ هُوَ اللهُ الَّذِي لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ ج الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلاَمُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ ط سُبْحَانَ اللهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ هُوَ اللهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الأَسْمَاءُ الْحُسْنٰى ط يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَالأَرْضِ ج وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

"O, öyle Allah'tır ki, kendisinden başka hiçbir ilah yoktur. O, mülkün sahibidir,

eksiklikten münezzehtir,[28] selâmet verendir, emniyete kavuşturandır, gözetip ko-ruyan-dır, üstündür, istediğini/dilediğini yaptıran, büyük-lükte eşi olmayandır. Allah, müşrik-lerin ortak koştukları şeylerden münezzeh-tir. O, yaratan, var eden, şekil ve-ren Allah'-tır.

---

[28] *"Eksiklikten münezzeh"* ifadesinden maksat her türlü noksanlıktan uzak olmasıdır, O'na yaraşmayan her şeyden temizlenmiş olması-dır. *"Gözetip koruyan-dır"* ifadesi "Kullarının yaptığı amelleri gö-rendir" anlamındadır. Ebu Ümame (r.a.)'den rivayet edildi-ğine göre Resûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: *"Kim gece veya gün-düz vaktinde Haşr suresinin son iki ayetini okur da o gün veya o gece ölürse Allah ona cenneti garanti eder."* *Beyhaki* tahric etmiş-tir.

En güzel isimler O'nundur. Göklerde ve yerde olanlar O'nun şânını yüceltmektedir-ler. O, galip-tir, hikmet sa-hi-bidir." *(Haşr; 23-24)*

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيم

إِذَا زُلْزِلَتِ ٱلأَرْضُ زِلْزَالَهَا ۙ وَأَخْرَجَتِ ٱلأَرْضُ أَثْقَالَهَا ۙ وَقَالَ ٱلإِنْسَانُ مَا لَهَا ۚ يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ أَخْبَارَهَا ۙ بِأَنَّ رَبَّكَ أَوْحٰى لَهَا ۗ يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ النَّاسُ أَشْتَاتًا لِيُرَوْا

أَعْمَالَهُمْ ط فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا

يَرَهُ ط وَمَن يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Yerküre kendine has sarsıntısıyla sal-lan-dığı,[29] Toprak ağırlık-larını dışarı çıkardığı[30] ve insan "Ne oluyor buna!"

---

[29] *"Yerküre kendine has sarsıntısıyla sallandığı"* yani kıyametin kopu-şundan dolayı hareket ettiği zaman.

[30] *"Toprak ağırlıklarını dışarı çıkardığı"* ağırlıklardan maksat hazine-ler ve ölülerdir ve bunları yerin üstüne atacaktır.

dediği vakit, İşte o gün (yer) haberlerini anlatır, Rabbinin ona bildirmesiyle. O gün insanlar amellerini görmeleri için darmadağınık geri dönüp gelirler.[31] Kim zerre miktarı hayır yapmışsa onu görür. Kim de zerre miktarı şer işle-mişse onu görür.[32]" *(Zilzâl Suresi)*

---

[31] *"O gün insanlar amellerini görmeleri (karşılığını almaları) için dar-madağınık geri dönüp gelirler."* Yani dağınık halde gelirler. Sağda yer alanlar cen-nete, solda yer alanlar da cehenneme alınırlar.

[32] İbn Abbas'tan merfu yolla gelen bir hadiste şöyle denilmiştir: *"Zilzal suresi Kur'ân'ın yarısına denk-tir."* *Tirmizi* ve *Hakim, Yeman b. Mürre*'nin hadisi olarak rivayet etmişlerdir.

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ ۙ لاَ أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ۙ

وَلاَ أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ۚ وَلاَ أَنَا عَابِدٌ

مَا عَبَدْتُمْ ۙ وَلاَ أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ۗ لَكُمْ

دِينُكُمْ وَ لِيَ دِينِ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Ey Muhammed! De ki: "Ey kâfirler! Ben sizin taptıklarınıza tapmam. Benim taptı-ğıma da sizler tapmazsınız. Ben de sizin taptığınıza tapacak değilim. Benim

taptı-ğıma da sizler tapmıyorsunuz. Sizin dininiz size, benim dinim banadır."[33] *(Kafirun Suresi)*

---

[33] İbn Abbas (r.a.)'dan gelen hadiste Kafirun suresinin Kur'ân'ın dörtte birine eşit olduğu rivayet edilmiştir. Bu hadisi *Tirmizi* ve *Hakim* rivayet etmiştir. *Hakim,* isnadının sahih olduğunu söyle-miştir.

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللهِ وَالْفَتْحُ ۙ وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللهِ أَفْوَاجًا ۙ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ ۚ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Allah'ın yardımı ve zaferi[34] geldiği; ve insanların bölük bö-lük Allah'ın dinine

---

[34] Buradaki zaferden maksat Mekke'nin fethidir.

gir-mekte olduklarını gördüğün vakit,[35] Rab-bine hamd ederek O'nu tesbih et ve O'ndan mağfiret dile. Çünkü O, tevbeleri çok kabul edendir.[36] *(Nasr suresi)*

---

35 *"Ve insanların bölük bölük Allah'ın dinine girmekte olduklarını gördüğün vakit..."* Bundan maksat peş peşe gelen gruplardır. Bu da Mekke'nin fethinde sonra olmuştur. Araplar itaat içerisinde yeryüzünün değişik bölgelerinden buraya geldiler.

36 Enes b. Malik'ten gelen bir hadiste Resûlullah (s.a.v.) bir adama *"Ezberinde Nasr suresinin olup olmadığını sorunca, adamın "Evet var" demesi üze-rine Resûlullah "O Kur'ân'ın dörtte biridir"* de-miş-tir. *Tirmizi* rivayet etmiş ve *hasen hadis* olduğunu belirtmiştir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

قُلْ هُوَ اللّٰهُ أَحَدٌ ۚ اَللّٰهُ الصَّمَدُ ۚ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۙ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

" De ki: O, Allah birdir. Allah samed'dir.[37] O, doğurmamış ve doğmamıştır. Onun hiçbir dengi yoktur." *(İhlâs suresi/3 defa)*

---

[37] *"Samed"* ifadesinden maksat; Tüm varlığın bütün ihtiyaçları için sürekli Allah'a muhtaç olmasıdır.

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ۙ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ۙ وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ۙ وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ ۙ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"De ki: "Ben ağaran sabahın Rabbine sı-ğını-rım, yarattığı şeylerin şerrinden, karan-lığı çöktüğü zaman gecenin şerrinden ve dü-ğümlere üfürüp büyü

yapan üfürükçülerin[38] şerrinden ve kıskandığı vakit kıskanç kişi-nin şerrinden sabahın Rabbine sı--ğınırım![39]" *(Felak suresi/3 defa)*

---

[38] Yani *rukye* yapıp da ip düğümlerine üfüren kadın sihirbazlar.

[39] Abdullah b. Hubeyb'den şöyle rivayet edilmiştir: *"Bir defasında Resûlullah (s.a.v.)'i yağmurlu ve çok karanlık bir gecede bize na-maz kıldırması için ara-maya koyulduk. Onu bulduk. O sırada "Söyle" dedi. Fakat ben bir şey söylemedim. Sonra yine "Söyle" dedi, fakat ben yine bir şey söylemedim. Yine "Söyle" deyince ben Bunun üzerine "Ya Resûlallah ne söyleyeyim" dedim. Şunları söyledi: "Akşam ve sabaha erdiğinde İhlas, Felak ve Nas surelerini üç defa oku. Bunlar her şey için sana kafi gelir." Ebu Davud, Tirmizi* ve *Nesai* rivayet etmiştir. *Tirmizi* hadisin *hasen sahih* ol-duğunu söylemiştir.

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ۙ مَلِكِ النَّاسِ ۙ إِلَٰهِ النَّاسِ ۙ مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ۙ اَلَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ۙ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"De ki: Sığınırım ben insanların Rabbine, İnsanların Meli-kine (mutlak sahip ve hâki-mine), İnsanların İlâhına. O sinsi

vesvesenin şerrinden, [40] O ki insanların göğüslerine (kötü dü-şünceler) fısıldar. Gerek cinlerden, gerek insanlardan olan bü-tün vesvesecilerin şerrinden Allah'a sığınırım!" *(Nas suresi/3 defa)*

﴿أَصْبَحْنَا[41] وَأَصْبَحَ الْمُلْكُ لِلّٰهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ لاَ شَرِيكَ لَهُ ، لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ وَإِلَيْهِ النُّشُورُ﴾

---

[40] Yani Şeytan'ın şerrinden.

[41] **Akşam okurken** – أَمْسَيْنَا وَأَمْسَى الْمُلْكُ لِلّٰهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ لاَ شَرِيكَ لَهُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ

"Biz ve bütün mülk Allah için sabahladık. Hamd O'nadır. Şe-riki yoktur. O'n-dan başka ilah yoktur ve dönüş O'na-dır."[42] *(3 defa)*

---

[42] Ebu Hureyre (r.a.)'den rivayet edildiğine göre Resûlullah (s.a.v.) sabahladığında ve akşama ulaştı-ğında bu duayı okurdu.*İbn Sünni* ve *Bezzar* tahric etmiştir. *Beyhaki* senedinin iyi olduğunu söylemiş-tir.

﴿أَصْبَحْنَا[43] عَلَى فِطْرَةِ ٱلْإِسْلاَمِ ، وَكَلِمَةِ ٱلْإِخْلاَصِ ، وَعَلَى دِينِ نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، وَعَلَى مِلَّةِ أَبِينَا إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ﴾

"İslam fıtratı, ihlâs sözü ve nebimiz Mu-hammed (s.a.v.)'in dini ve hanif [44] biri olan atamız Hz. İbrahim'in milleti üzere

---

[43] **Akşam okurken–** أَمْسَيْنَا عَلَى فِطْرَةِ الْإِسْلاَمِ

[44] İbn Seyyid, *Muhkem* adlı eserinde şunu söylemiştir: *"Hanif Müslü-man diğer dinlerden yüz çeviren kim-sedir. Yani hakka yönelendir"*

sabah-ladık. O müşriklerden değildi."[45] *(3 defa)*

﴿اَللَّهُمَّ إِنِّي أَصْبَحْتُ[46] مِنْكَ فِي نِعْمَةٍ وَعَافِيَةٍ وَسَتْرٍ، فَأَتِمَّ عَلَيَّ نِعْمَتَكَ وَعَافِيَتَكَ وَسَتْرَكَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾

"Ey Allah'ım! Senden gelen bir nimet, afiyet ve kusurlarımı örtme lütfunla

---

[45] Übey b. Ka'b şöyle demiştir: *"Resûlullah (s.a.v.) sabahladığımız ve akşama ulaştığımız vakit bize şunu (İslam fıtratı, ihlas sözü ve nebimiz....) öğre-tirdi. Abdullah b. İmam Ahmed* bunu *Zevaid*'inde tahric etmiştir.

[46] **Akşam okurken–** اَللَّهُمَّ إِنِّي أَمْسَيْتُ مِنْكَ

sabahladım. Bana dünya ve ahirette nimet, afi-yet ve kusurlarımı örtme lütfunu tamamla!"[47] *(3 defa)*

﴿اَللَّهُمَّ مَا أَصْبَحَ[48] بِي مِنْ نِعْمَةٍ أَوْ بِأَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ فَمِنْكَ وَحْدَكَ لاَ شَرِيكَ لَكَ، فَلَكَ الْحَمْدُ ، وَلَكَ الشُّكْرُ﴾

---

[47] İbn Abbas (r.a.)'dan rivayet edildiğine göre Resû-lullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: *"Kim ki üç defa sabah ve akşam vakitlerinde 'Ey Allah'ım, sen-den gelen bir nimet, afiyet ve kusurlarımı örtme lutfunla sabahladım. Bana dünya ve ahirette nimet, afiyet ve ku-surlarımı örtme lütfunu tamamla' derse Allah'ın onun üzerine ni-metini tamamlaması bir hak olur." İbn Sünni* rivayet etmiştir.

"Allah'ım! Benimle veya herhangi bir mah-lûkunla sabaha eren nimetler yalnızca sendendir. Senin ortağın yoktur. Hamd da sanadır. şükür de."[49] *(3 defa)*

---

48 **Akşam okurken– اَللَّهُمَّ مَا أَمْسَي بِي مِنْ نِعْمَةٍ**

49 Abdullah b. Gannam el-Beyadi (r.a.)'den rivayet edildiğine göre Resûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuş-tur: *"Kim ki sabahladığında 'Allah'ım! Be-nimle veya herhangi bir mahlûkunla sabaha eren nimetler yalnızca sendendir. Senin ortağın yoktur. Hamd da sanadır şükür de' derse o gününün şükrünü eda et-miştir. Kim de akşamladığında bunu söy-lerse gece-sinin şükrünü eda etmiştir." Ebu Davud, Nesai* ve *İbn Hibban, Sahih'*inde rivayet etmiştir.

﴿يَا رَبِّي لَكَ الْحَمْدُ كَمَا يَنْبَغِي لِجَلاَلِ وَجْهِكَ وَعَظِيمِ سُلْطَانِكَ﴾

"Ey Rabbim! Zatının yüceliği ve salta-natı-nın gerektirdiği şe-kilde hamd sana-dır."[50] *(3 defa)*

---

[50] Abdullah b. Ömer (r.a.)'dan rivayet edildiğine göre Resûlullah (s.a.v.) bir adamın şöyle dediğini söyle-miş: *"Ey Rabbim! Zatının yüceliği ve saltanatının gerektirdiği şekilde hamd sanadır" Bunun üzerine iki melek bunun karşılığını nasıl yazacakları husu-sunda şa-şırdılar. Allah'ın katına yükselip "Ey Rab-bimiz! Senin kulun bir söz söyledi fakat bunun kar-şılığını nasıl yazacağımızı bilemiyoruz" dediler. Al-lah (c.c.) kulunun söylediğini bildiği halde "Kulum ne söyledi?" diye sorunca onlar da şöyle söyledi: "Ey Rabbimiz kulun şunu söyledi: "Ey Rabbim! Zatının yüceliği ve saltanatının gerek-tirdiği şekilde hamd*

﴿رَضِيتُ بِاللهِ رَبًّا ، وَبِالْإِسْلاَمِ دِينًا ، وَبِمُحَمَّدٍ نَبِيًّا وَرَسُولاً﴾

"Allah'ı Rab, İslam'ı din ve Muhammed (s.a.v.)'i Nebi ve Resul olarak kabul et-tim."[51] *(3 defa)*

---

sanadır" Allah (c.c.) onlara şunu dedi: Kulu-mun dediği gibi yazın. Benimle karşılaştığı zaman mükâfatını ona ben veririm." İmam Ahmed ve *İbn Mace* rivayet etmiştir. Ravileri güvenilirdir.

[51] Hz. Peygamber (s.a.v.)'in hizmetinden bulunan Ebu Selam (r.a.) merfu olarak Resûlullah (s.a.v.)'den şöyle duyduğunu rivayet et-miştir: *"Kim sabah ve akşam vaktinde 'Allah'ı Rab, İslam'ı din ve Mu-hammed (s.a.v.)'i Nebi ve Resul olarak kabul ettim' derse onu razı etmesi Allah'ın üzerinde bir hak*

﴿سُبْحَانَ اللهِ وَبِحَمْدِهِ، عَدَدَ خَلْقِهِ وَرِضَا نَفْسِهِ ، وَزِنَةَ عَرْشِهِ وَمِدَادَ كَلِمَاتِهِ﴾

"Hiçbir noksanlığı bulunmayan Al-lah'a, ya-rattıkla-rının sayı-sınca, zatının ra-zı olacağı ka-dar, arşının ağırlığı ve ke---limele-rinin mü-rek-kebi miktarınca hamd ederim."[52] *(3 defa)*

---

ol-muştur." Ebu Davud, Tirmizi, Nesai ve *Hakim* riva-yet etmiştir.

[52] Mü'minlerin annesi Cüveyriye (r.a.)'dan rivayet edildiğine göre Resûlullah (s.a.v.) onun yanından bir sabah erkenden ayrılmış ve sabah namazını

﴿بِسْمِ اللهِ الَّذِي لاَ يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ فِي ٱلأَرْضِ وَلاَ فِي السَّمَاءِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ﴾

"İsmiyle başlandığında ne yerde ne de gökte hiçbir şeyin zarar veremeyeceği

---

mescidde kıldırıp dönmüş. Döndüğünde Cüveyriye'yi (r.a) otururken gören Resûlullah (s.a.v.) şöyle demiş: *"Bugün hala sen-den ayrıldığım haldesin" Cüveyriye (r.a) buna "Evet" dedi. Resûlullah (s.a.v.) "Senden sonra dört kelimeyi üç defa söyledim. Sa-bahtan beri söylediğinle tartsan sevapta aynı ge-lir."*dedi. *Müslim* rivayet etmiştir.

Al-lah'ın adıyla başlarım. O işitendir, bilen-dir."[53] *(3 defa)*

﴿اَللَّهُمَّ إِنَّا نَعُوذُ بِكَ مِنْ أَنْ نُشْرِكَ بِكَ شَيْئًا نَعْلَمُهُ، وَنَسْتَغْفِرُكَ لِمَا لاَ نَعْلَمُهُ﴾

---

[53] Osman b. Affan (r.a.)'den rivayet edildiğine göre Resûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: *"Her günün sabah ve akşamında 'İs-miyle başlandığında ne yerde ne de gökte hiçbir şeyin zarar vere-meyeceği Allah'ın adıyla başlarım, O işitendir,b ilendir." sö-zünü üç defa söyleyen hiçbir kula asla bir şey zarar vermez." Ebu Davud* ve *Tirmizi* rivayet etmiştir. *Tirmizi, hasen sahih* bir hadis olduğunu söylemiştir.

"Ey Allah'ım! Sana bir şeyi, bilerek şirk koş-maktan yine sana sığınırız. Bilmeyerek düşeceğimiz şirkten de senden af dile-riz."[54] *(3 defa)*

---

[54] Ebu Musa el-Eş'ari (r.a)'dan rivayet edildiğine göre Resûlullah (s.a.v.) birgün onlara hitap etmiş ve *"Ey insanlar şu şirkten sakı-nın. O karıncanın ayak izlerinden daha gizli bir şeydir"* buyurmuş. Orada bulunanlardan biri "Ya Resûlallah! Bu karıncanın ayak izinden daha da gizliyse bundan nasıl sakına-cağız?" diye sorunca Resûlullah (s.a.v.) şöyle bu-yurdu: *'Ey Allah'ım! Sana bir şeyi, bi-lerek şirk koşmaktan yine sana sığınırız. Bilmeyerek düşece-ğimiz şirkten de af dileriz' deyin!" İmam Ahmed* ve *Taberani* iyi bir se-netle rivayet etmiş. Ebu Ya'la benzerini Huzeyfe'nin hadisinde ri-vayet etmiş, fakat şunu da söylemiştir: *"Her gün üç defa derse"*

﴿أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ﴾

"Yarattıklarının şerrinden Allah'ın tam kelimelerine sığını-rım."[55] *(3 defa)*

﴿اَللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهَمِّ وَالْحَزَنِ ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْعَجْزِ وَالْكَسَلِ، وَأَعُوذُ

---

[55] Ebu Hureyre'den rivayet edildiğine göre Re-sûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: *"Kim akşamladığında üç defa 'Yarattıklarının şer-rinden Al-lah'ın tam keli-melerine sığınırım' derse o gece zehirli ha-şereler ona zarar vermez."* *İbn Hibban, Sahih'*inde rivayet etmiştir.

بِكَ مِنَ الْجُبْنِ وَالْبُخْلِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ غَلَبَةِ الدَّيْنِ وَقَهْرِ الرِّجَالِ﴾

"Ey Allah'ım! Keder ve üzüntüden, acizlik ve tembellikten, korku ve cimrilikten, borca batmaktan ve insanların haksız-lıklarından sana sığınırım."[56] *(3 defa)*

---

[56] Ebu Said el-Hudri (r.a.)'den şöyle rivayet edilmiştir: *"Resûlullah (s.a.v.) bir gün mescide girdi ve orada Ebu Ümame adında biriyle karşılaştı ve şunu söy-ledi: Ey Ebu Ümame, namaz vakti olmadığı halde neden seni mescitte görüyorum?" Ebu Ümame "Sıkıntı ve borçlar yüzünden ya Resû-lullah" dedi. Bu-nun üzerine Resûlullah (s.a.v.) "Sana, söylediğinde sıkıntını ve borcunu giderecek bir söz öğreteyim mi?" dedi. Ben de "Tabi ya Resûlallah" dedim. Hz. Peygamber (s.a.v.) şunu söyledi: "Sabah ve akşama erdiğinde şöyle de: 'Ey Allah'ım! Keder ve üzüntüden, acizlik ve tembellikten,*

﴿اَللَّهُمَّ عَافِنِي فِي بَدَنِي ، اَللَّهُمَّ عَافِنِي فِي سَمْعِي ، اَللَّهُمَّ عَافِنِي فِي بَصَرِي﴾

"Allah'ım bedenime afiyet ver! Allah'ım kulağıma afiyet ver! Allah'ım gözüme afiyet ver!" *(3 defa)*

﴿اَللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْكُفْرِ وَالْفَقْرِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ﴾

---

korku ve cimrilikten, borca bat-maktan ve insanların haksızlıklarından sana sığını-rım' Ebu Ümame diyor ki "Ben bunu söyledim ve Allah da borcumu giderdi." Ebu Davud tahric et-miştir.

"Allah'ım! Küfür ve fakirlikten sana sı--ğını-rım. Allah'ım! Ka-bir azabından-sa-na sığını-rım. Senden başka ilah yok-tur."[57] *(3 defa)*

---

[57] Abdurrahman b. Ebu Bereke (r.a.)'den rivayet edil-diğine göre o, babasına şunu söylemiş: *"Ey ba-ba-cığım! Senin her sabah "Al-lah'ım bedemime afi-yet ver! Allah'ım kulağıma afiyet ver! Al-lah'ım gö-züme afiyet ver! Allah'ım! Küfür ve fakirlikten sana sı-ğınırım. Al-lah'ım! Kabir azabından sana sığını-rım. Senden başka ilah yoktur" diye dua ederken işitiyorum. Bunu sabah ve ak-şamları üç defa tekrar ediyorsun." Bunun üzerine o da şunları söylemiş: "Ben Resûlullah (s.a.v.)'ın bunlarla dua ettiğini işit-tim. Onun sünne-tine uymaktan hoşlanıyorum." Ebu Davud* ve diğerleri rivayet et-miştir.

﴿اَللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ ، خَلَقْتَنِي وَأَنَا عَبْدُكَ وَأَنَا عَلَى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ ، أَبُوءُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ وَأَبُوءُ بِذَنْبِي فَاغْفِرْ لِي فَإِنَّهُ لاَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلاَّ أَنْتَ﴾

“Ey Allah’ım! Sen Rabbimsin. Senden başka ilah yoktur. Beni sen yarattın ve ben senin kulunum. Gücüm yettiğince sana verdiğim ahd ve söz üzereyim. Yaptıklarımın şer-rinden sana sığınırım. Bana verdiğin ni-metleri itiraf ediyorum. Günahla-rımı da itiraf ediyorum. Beni

bağışla! Gerçek odur ki, günah-ları ancak sen bağışlarsın."[58] *(3 defa)*

﴿أَسْتَغْفِرُ اللهَ الْعَظِيمَ الَّذِي لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ الْحَيَّ الْقَيُّومَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ﴾

"Hay ve kayyum olan ve kendisinden başka ilah olmayan Al-lah'a istiğfar ve tövbe ede-rim."[59] *(3 defa)*

---

[58] Şeddad b. Evs (r.a.)'den rivayet edildiğine göre Re-sûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: *"Allah'tan istiğfarda bulunmanın başında bu dua gelir: "Kim inanarak bunu sabah ve akşam vakitlerinde okur da o gece veya o gün ölürse cennete girer."* Buhari ve diğerleri rivayet etmiştir.

﴿اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى سَيِّدِنَا إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ سَيِّدِنَا إِبْرَاهِيمَ ، وَبَارِكْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ ، كَمَا بَارَكْتَ عَلَى سَيِّدِنَا إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى

---

[59] Hz. Peygamber (s.a.v.)'in kölesi Zeyd'den şöyle aktarılmıştır: Ba-bam dedesinden aktararak Resûlullah (s.a.v.)'den şöyle duyduğunu söyledi: *"Kim hay ve kayyum olan ve kendisinden başka ilah ol-mayan Allah'a istiğfar ve tövbe ederim" derse savaştan kaçmış olsa dahi bağışlanır." Ebu Davud, Tirmizi* ve *Hakim* rivayet et-miş-tir. Hakim, Buhari ve Müslim'in rivayet şartlarına bağlı olarak sa-hih kabul etmiştir.

آلِ سَيِّدِنَا إِبْرَاهِيمَ فِي الْعَالَمِينَ ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ﴾

"Allah'ım! Efendimiz Muhammed (s.a.v.)'e, onun âline, efen-dimiz İbra-him'e ve onun âline hayırlar verdiğin gibi hayır ver. Efen-dimiz Muhammed (s.a.v.)'e ve onun âline, efendimiz İbrahim'e ve onun âline bereket verdiğin gibi bereket ver. Sen hamde en layık ve en yüce olansın."[60] *(10 defa)*

---

[60] Ebu'd-Derdâ (r.a.)'den rivayet edildiğine göre Re-sû-lullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: *"Kim sabah-ladığında ve akşam vaktinde bana on defa salavat*

﴿سُبْحَانَ اللهِ ، وَالْحَمْدُ لِلهِ ، وَلاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ، وَاللهُ أَكْبَرُ﴾

"Allah'ı bütün noksanlıklardan tenzih ederim. O'na hamd ederim. O'ndan başka ilah yoktur. Allah en büyüktür." *(100 defa)*

﴿لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾

---

getirirse kıyamet gününde şefaatim ona erişir." Taberani rivayet etmiştir.

"Allah'tan başka ilah yoktur, tektir ve ortağı yoktur. Mülk O'nundur ve hamd O'nadır. O her şeye kadirdir."[61] *(10 defa)*

﴿سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ ، أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ﴾

---

[61] Ebu Eyyub (r.a.)'den rivayet edildiğine göre Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: *"Kim sa-bahladığında on defa 'Ondan başka ilah yoktur, tektir ve ortağı yoktur. Mülk O'nundur ve hamd O'nadır. O her şeye kadirdir' derse her bir söyle-mesinden dolayı Allah ona on ecir yazar. On da gü-nah siler. Onu on derece yüksel-tir. On köle azad etmiş gibi olur. Bütün gün boyunca onu bir zırh gibi korur. O gün bu ameli geride bırakacak hiçbir amel işlememiştir. Bunu akşamladığı anda da söylerse yine aynı ecri alır."* İmam *Ahmed, Taberani, Said b. Mansur* ve diğerleri rivayet etmiştir.

"Allah'ım hamd ile seni bütün noksan-sı-fat-lardan tenzih ede-rim. Şehadet ede-rim ki,-- senden başka ilah yoktur. Senden mağ-firet diler ve sana tövbe ederim."[62] *(3 defa)*

﴿اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ

---

[62] Cübeyr b. Müt'im (r.a.)'den rivayet edildiğine göre Resûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: *"Kim bir zikir meclisinde 'Allah'ım, hamd ile seni bütün noksan sıfatlardan tenzih ederim. Şehadet ede-rim ki, senden başka ilah yoktur. Senden mağfiret diler ve sana tövbe ederim' sözünü söylerse bu bir mühür gibi onun üzerine vurulur. Kim bunu boş sözlerin konuşulduğu bir mecliste söylerse onun için de kefaret olur." Nesai, Hakim* ve diğerleri rivayet etmiştir.

وَسَلِّمْ تَسْلِيمًا عَدَدَ مَا أَحَاطَ بِهِ عِلْمُكَ، وَخَطَّ بِهِ قَلَمُكَ، وَأَحْصَاهُ كِتَابُكَ، وَارْضَ اللَّهُمَّ عَنْ سَادَاتِنَا أَبِي بَكْرٍ وَعُمَرَ وَعُثْمَانَ وَعَلِيٍّ ، وَعَنِ الصَّحَابَةِ أَجْمَعِينَ ، وَعَنِ التَّابِعِينَ وَتَابِعِيهِمْ بِإِحْسَانٍ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ﴾

"Allah'ım! Senin kulun, elçin ve ümmi pey-gamberin efendi-miz Muhammed (s.a.v.)'e, onun âl ve ashabına, ilminin kuşat-tığı, ka-leminin yazdığı, kitabının içerdiği şeyler miktarınca salat ve selam eyle. Allah'ım! Efendilerimiz Ebu Bekir, Ömer, Osman ve Ali'den ve bütün

sahâbîlerden, kıyamete kadar onlara iyilikle tabi olanlardan razı ol!”

سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ ج

وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ ج وَالْحَمْدُ لِلهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

“Senin izzet sahibi Rabbin; onların isnat etmekte ol-dukları vasıflardan yücedir, mü--nezzehtir. Gönderilen bütün peygamber-lere selam olsun! Âlemlerin Rabbi olan Al-lah’a da hamd olsun!” *(Saffat; 180–182)*

Kardeşlerin Kur'ân ve Me'surat Sonrası Virdleri

1. Dua Virdi

Yüz defa *"Estağfirullah"*, yüz defa *"Allahumme salli ala seyyidina Muhammed"*, yüz defa *"Lailahe illallah"* Bu dua, davaya, da-vayı yürütenlere, kardeşlere; duayı yapan kendisi ve ailesi için yapar. Sonra da bildiği duaları okur.

Dua virdini sabahları sabah namazından sonra okur, akşamları da akşam ya da yatsı namazının akabinde ya da uyumadan önce tam bir huşu içerisinde okur. Zikir esna-sında tam bir

huşu ve edeple okumak için zaruri durumlar hariç zikri herhangi bir dünyevi kelamla kes-memelidir.

2. Rabıta Virdi

Kardeş, şu ayetlerin manalarını derin bir şekilde tefekkür ederek okur:

أَعُوذُ بِاللهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكَ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَشَاءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ ز وَتُعِزُّ مَنْ تَشَاءُ وَتُذِلُّ مَنْ تَشَاءُ ط بِيَدِكَ الْخَيْرُ ط إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ تُولِجُ اللَّيْلَ فِي

النَّهَارِ وَتُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ ۖ وَتُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَتُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ ۖ وَتَرْزُقُ مَنْ تَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ

Kovulmuş şeytandan Allah'a sığınırım

Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

"(Resûlüm!) De ki: Mülkün gerçek sa-hibi olan Allah'ım! Sen mülkü dilediğine verirsin ve mülkü dilediğinden geri alır-sın. Dilediğini yüceltir, dilediğini de alçaltırsın. Her türlü iyilik senin elindedir. Gerçekten sen her şeye kadirsin. Geceyi gündüze ka-tar, gündüzü de geceye katarsın. Ölüden diriyi çıkarır,

diriden de ölüyü çıkarırsın. Dilediğine de sayısız rızık verirsin." *(Al-i İmrân; 26–27)*

Sonra hadisten alınmış şu duayı okur:

﴿اَللَّهُمَّ إِنَّ هَذَا إِقْبَالُ لَيْلِكَ ، وَإِدْبَارُ نَهَارِكَ، وَأَصْوَاتُ دُعَاتِكَ ، فَاغْفِرْ لِي﴾

"Allah'ım, bu, senin gecenin gelişi, gün-düzünün bitişi ve davetçilerinin sesidir. Beni bağışla"

Tanıdık kardeşler zihne getirilip dü-şü-nüle-rek, tanı-madık kardeşlerle de ara-daki ruhi bağ hissedilerek, hem kendine hem de onlara aşağıda olduğu gibi dua eder:

﴿اَللَّهُمَّ إِنَّكَ تَعْلَمُ أَنَّ هَذِهِ الْقُلُوبَ قَدِ اجْتَمَعَتْ عَلَى مَحَبَّتِكَ، وَالْتَقَتْ عَلَى طَاعَتِكَ، وَتَوَحَّدَتْ عَلَى دَعْوَتِكَ، وَتَعَاهَدَتْ عَلَى نُصْرَةِ شَرِيعَتِكَ، فَوَثِّقِ اللَّهُمَّ رَابِطَتَهَا، وَأَدِمْ وُدَّهَا، وَاهْدِهَا سُبُلَهَا، وَامْلأْهَا بِنُورِكَ الَّذِي لاَ يَخْبُو، وَاشْرَحْ صُدُورَهَا بِفَيْضِ الإِيمَانِ بِكَ، وَجَمِيلِ التَّوَكُّلِ عَلَيْكَ، وَأَحْيِهَا بِمَعْرِفَتِكَ، وَأَمِتْهَا عَلَى الشَّهَادَةِ فِي سَبِيلِكَ ، إِنَّكَ نِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ، اَللَّهُمَّ آمِينَ وَصَلِّ اللَّهُمَّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ﴾

"Allah'ım! Biliyorsun ki bu kalpler,

Senin sevgin üzere birleştiler,

Sana itaat üzere bir araya geldiler,

Senin davetin uğruna birlik oldular,

Senin dinine yardım etmek üzere a n l a ş - t ı - l a r ,

Allah'ım, o kalplerin bağlarını güçlen-dir,

Sevgilerini devamlı kıl,

O kalpleri olması gereken yollara ilet,

Onları, senin sönmeyen nurunla doldur,

Gönülleri, sana iman etmenin feyziyle,

Ve sana olan güzel tevekkülleriyle fe-rahlat.

O kalpleri, ilmin ve marifetinle dirilt,

Senin yolunda şehitlikle canlarını al.

Şüphesiz sen çok güzel bir dost,

Çok güzel bir yardımcısın,

Allah'ım kabul et.

Allah'ım, efendimiz, önderimiz Muhammed (s.a.v.)'e, onun âl ve ashabına Salât ve selam eyle!"

(Bu duanın zamanı; her gün güneşin batış anı-dır)

3. Muhasebe Virdi

Bu da her gün yatmadan önce o gün ya-pılan ameller göz önüne getirilerek yapılır. Şayet kardeş, bu amelleri hayır olarak gö-rürse Allah'a hamd eder. Bunun

dışında olursa Allah'a istiğfar etsin ve Rab-binden hayır işleme temennisinde bulun-sun. Sonra tevbesini yeniler ve mutmain bir şekilde uyur.

4. Kur'an'dan Okunacak Virdin Miktarı

Kardeşlerin içinde bulunduğu şartlar ve durumlar farklı farklı olduğundan Kur'an virdi için herhangi bir sınırlama getirilmemiştir. Bu, her şahsın durum ve gücüne bırakılmıştır. Fakat burada önemli olan husus kişinin Kur'an'dan bir miktar okumadığı bir gününün olmamasıdır.

5. Çokça Okunması Müstehab Olan Sureler

Kardeşlerin Kur'an'dan her gün düzenli şekilde okuyacağı sureler şunlardır: Yasin, Duhan, Vakıa ve Mülk. Kardeş, cuma günü ve gecesi bunu daha da arttırır ve bunlara Kehf ve Âl-i İmran surelerini de ekler. Bu konuda Resûlullah (s.a.v)'den birçok hadisler gelmiştir.

6. Kurân'ı Ezberleme Virdi

Kur'ân'a dair virdlerimizden biri de Müslüman kar-deşin gücü yettiği kadar Kur'ân'dan ezber yapmaya gayret etmesidir ki; bu da güzel bir davranış

olur. Bu şekilde kendisini günde bir ya da birkaç ayeti gücü çerçevesinde iyi bir şekilde ezberlemeye alıştırır. Böylece tedrici bir yolla Allah'ın kitabından çok ezber yapma imkânı elde eder.

Hadiste rivayet edildiğine göre Hz. Pey--gamber (s.a.v.) Ebu Zer (r.a.) için şunu de--miştir: *"Ey Ebu Zer! Günün başlangıcında Al-lah'ın kitabından bir ayet ez-berlemen senin için yüz rek'at namaz kılmaktan hayırlı-dır."*[63]

---

[63] İbn Mace güzel bir senedle rivayet etmiştir. Müslim ve Ebu Davud'un rivayet ettiği hadis de manen bu hadisi desteklemekte-dir. Lafzı şu şekildedir: "Ukbe b. Amir anlatmıştır: Biz Suffa'dayken Resûlullah (s.a.v.) çıkıp geldi ve

Kardeşim! Bu fazileti elde etmeye çalış! Allah'tan bizi de seni de Kur'ân ehlinden etmesini dileriz. Bu sayede Allah'ın has kullarından oluruz. Allah bize yeter ve O ne güzel vekildir.

"Sizden kim her sabah günaha girmeden ve sıla-i rahimi kesmeden Bathan ya da Akik'ten hörgücü büyük iki deve getirmek ister?" dedi. Biz de "Ya Resûlallah! Hepimiz isteriz." de-dik. Bunun üzerine Hz. Peygamber (s.a.v.) "Sizden birinin her sabah mescide gelip de bir ayet öğren-mesi ya da okuması ona iki deveden daha hayırlı, üç ayet öğren-mesi üç deveden daha hayırlı, dört ayet öğrenmesi dört deveden daha hayırlıdır. Ayetlerdeki miktara göre deve vardır." Müslim ve Ebu Davud rivayet etmiştir. Bathan ve Akik Medine'ye yakın iki mevkinin adıdır.

Allah'ım! Önderimiz Muhammed (s.a.v.)'e,

onun âl ve ashabına

çokça salat ve selam olsun.

İmam Hasan el-Bennâ (rh.a)'ın On Vasiyeti

1. Şartlar ne olursa olsun, ezanı duy-du-ğunda na-maza kalk.[64]

---

[64] Mümkün mertebe namazlarını cemaatle kılmaya özen göster. Cema-atle namaz salihlerin şiarıdır.

2. Kuran oku, mütalaa et, onu dinle. Al-lah'ı zikret. Vaktinden küçük bir parçasını dahi faydasız ge-çirme.
3. Fasih Arapça ile konuşmaya çalış. Şüphesiz bu İslam'ın şiarından-dır.[65]
4. Ne olursa olsun, hiçbir konuda tar-tışmaya girme. Şüphesiz tartışma hayır getirmez.
5. Fazla gülme. Allah'a bağlı olan kalp sakin ve va-karlıdır.

---

[65] Her Müslüman'ın genel olarak Arapçayı öğrenip konuşmasının yanı sıra, kişinin ana dilini ve konuş-mak zorunda olduğu dilleri çok iyi öğrenmesi gerekmektedir. Çünkü daveti yaymanın en et-kin yollarından biri de, dili mükemmel bir şekilde kul-lanmaktan geçer.

6. Çok şaka yapma. Mücahit ümmet sadece ciddi-yeti bilir.
7. Konuştuğunda ihtiyaçtan fazla se-sini yük-seltme. Şüphesiz bu bir ür-kütme ve eziyetten öteye gitmez.
8. Şahısların gıybetini yapmaktan, ce--maat ve çalı-şan grupları kötüle-mek-ten sakın. Onlar hakkında sü-rek-li hüsn-ü zan göster ve hayır olanı konuş.
9. Karşılaştığın kardeşlerinle senden is-tenmese de tanış. Şüphesiz ki davamızın esası tanışma ve sevgi-dir.
10. Görevlerimiz vakitlerimizden daha faz-ladır. Baş-kalarına vakitlerini iyi

kullan-mada yardımcı ol. Senin bir işin varsa onu vaktinde yap.

***İmam Hasan el-Bennâ** (rh.a)*

Küçük Vazife

Kardeşimiz, vaktinin dar ya da yorgun oldu-ğunu görürse, ya da kardeşle-rinde böyle bir durum varsa, o zaman me'suratı şu şekilde kısaltarak/özetle oku-sun: İstiaze, Fatiha, Ayete'l-Kürsî, Ba-kara'nın son iki ayeti, İhlâs, Felak, Nas *(son üçünü üçer defa okur)*. Sonra da:

"Hay ve kayyum olan ve kendisinden başka ilah ol-mayan Allah'a istiğfar ve tövbe ederim" şeklindeki istiğ-far duasına kadar bütün zikirleri okur ve ardından da direkt olarak *"Allah'ım hamd ile seni bütün noksan*

sı-fatlar-dan tenzih ederim. Şehadet ederim ki, senden başka ilah yoktur. Senden mağfiret diler ve sana tövbe ederim" kısmıyla beraber me'suratı sonuna kadar okur.

اَلْوَظِيفَةُ الصُّغْرَى

أَعُوذُ بِاللهِ السَّمِيعِ الْعَلِيمِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

(Fatiha Suresi)

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ اَلْحَمْدُ لِلهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۙ اَلرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ۙ مَالِكِ يَوْمِ

الدِّينِ ط إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ط اِهْدِنَا

الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ لا صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ

عَلَيْهِمْ لا غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلاَ

الضَّالِّينَ

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

الم ج ذٰلِكَ الْكِتَابُ لاَ رَيْبَ ج فِيهِ ج هُدًى

لِلْمُتَّقِينَ لا اَلَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ

وَيُقِيمُونَ الصَّلاَةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ لا

وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنْزِلَ

مِنْ قَبْلِكَ ج وَبِالآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ط أُولَئِكَ

عَلَى هُدًى مِنْ رَبِّهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

(Ayete'l-Kürsi)

اَللّٰهُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ ج الْحَيُّ الْقَيُّومُ ج لاَ تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلاَ نَوْمٌ ط لَهُ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الأَرْضِ ط مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلاَّ بِإِذْنِهِ ط يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ ج وَلاَ يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلاَّ بِمَا

شَاءَ ۚ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضَ ۚ

وَلاَ يَؤُودُهُ حِفْظُهُمَا ۚ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ

لاَ إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ

الْغَيِّ ۚ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللهِ

فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقٰى ۖ لاَ انْفِصَامَ

لَهَا ۗ وَاللهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ اَللهُ وَلِيُّ الَّذِينَ

آمَنُوا ۙ يُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ ۗ

وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَاؤُهُمُ الطَّاغُوتُ ۙ

يُخْرِجُونَهُمْ مِنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ ط

أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ ج هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ع

(Bakara Suresi Son Ayetler)

لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي ٱلْأَرْضِ ط وَإِنْ

تُبْدُوا مَا فِي أَنْفُسِكُمْ أَوْ تُخْفُوهُ يُحَاسِبْكُمْ بِهِ

اللّٰهُ ط فَيَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ ط

وَاللّٰهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ آمَنَ الرَّسُولُ

بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ ط كُلٌّ

آمَنَ بِاللهِ وَمَلئِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ ط لاَ نُفَرِّقُ

بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ قف وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا

غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ لاَ يُكَلِّفُ اللهُ

نَفْسًا إِلاَّ وُسْعَهَا ط لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا

اكْتَسَبَتْ ط رَبَّنَا لاَ تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ

أَخْطَأْنَا ج رَبَّنَا وَلاَ تَحْمِلْ عَلَيْنَا إِصْرًا

كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِنَا ج رَبَّنَا وَلاَ

تُحَمِّلْنَا

مَا لاَ طَاقَةَ لَنَا بِهِ ج وَاعْفُ عَنَّا قف وَاغْفِرْ لَنَا قف

وَارْحَمْنَا ۚ أَنْتَ مَوْلاَنَا فَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

(İhlâs Süresi /3 defa)

قُلْ هُوَ اللّٰهُ أَحَدٌ ۚ اَللّٰهُ الصَّمَدُ ۚ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۙ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

(Felak Süresi /3 defa)

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ۙ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ۙ

وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ۙ وَمِنْ شَرِّ

النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ ۙ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا

حَسَدَ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

(Nas Süresi /3 defa)

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ۙ مَلِكِ النَّاسِ ۙ إِلَٰهِ

النَّاسِ ۙ مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ۙ

الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ۙ مِنَ

الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ

﴿أَصْبَحْنَا[66] وَأَصْبَحَ الْمُلْكُ لِلهِ وَالْحَمْدُ لِلهِ لاَ شَرِيكَ لَهُ ، لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ وَإِلَيْهِ النُّشُورُ﴾

(3 defa)

***

﴿أَصْبَحْنَا[67] عَلَى فِطْرَةِ الْإِسْلاَمِ ، وَكَلِمَةِ الْإِخْلاَصِ ، وَعَلَى دِينِ نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، وَعَلَى مِلَّةِ أَبِينَا

---

66 **Akşam okurken** – أَمْسَيْنَا وَأَمْسَي الْمُلْكُ لِلهِ وَالْحَمْدُ لِلهِ لاَ شَرِيكَ لَهُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ

67 **Akşam okurken**– أَمْسَيْنَا عَلَى فِطْرَةِ الْإِسْلاَمِ

إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ﴾ (3 defa)

﴿اَللَّهُمَّ إِنِّي أَصْبَحْتُ[68] مِنْكَ فِي نِعْمَةٍ وَعَافِيَةٍ وَسَتْرٍ، فَأَتِمَّ عَلَيَّ نِعْمَتَكَ وَعَافِيَتَكَ وَسَتْرَكَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾ (3 defa)

***

﴿اَللَّهُمَّ مَا أَصْبَحَ[69] بِي مِنْ نِعْمَةٍ أَوْ بِأَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ فَمِنْكَ وَحْدَكَ لاَ شَرِيكَ لَكَ، فَلَكَ الْحَمْدُ ، وَلَكَ الشُّكْرُ﴾ (3 defa)

---

68 **Akşam okurken–** اَللَّهُمَّ إِنِّي أَمْسَيْتُ مِنْكَ

69 **Akşam okurken–** اَللَّهُمَّ مَا أَمْسَي بِي مِنْ نِعْمَةٍ

﴿يَا رَبِّي لَكَ الْحَمْدُ كَمَا يَنْبَغِي لِجَلاَلِ وَجْهِكَ وَعَظِيمِ سُلْطَانِكَ﴾ *(3 defa)*

***

﴿رَضِيتُ بِاللهِ رَبًّا، وَبِالْإِسْلاَمِ دِينًا، وَبِمُحَمَّدٍ نَبِيًّا وَرَسُولاً﴾ *(3 defa)*

***

﴿سُبْحَانَ اللهِ وَبِحَمْدِهِ، عَدَدَ خَلْقِهِ وَرِضَا نَفْسِهِ ، وَزِنَةَ عَرْشِهِ وَمِدَادَ كَلِمَاتِهِ﴾ *(3 defa)*

﴿بِسْمِ اللهِ الَّذِي لاَ يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ فِي ٱلأَرْضِ وَلاَ فِي السَّمَاءِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴾ *(3 defa)*

***

﴿اَللَّهُمَّ إِنَّا نَعُوذُ بِكَ مِنْ أَنْ نُشْرِكَ بِكَ شَيْئًا نَعْلَمُهُ، وَنَسْتَغْفِرُكَ لِمَا لاَ نَعْلَمُهُ﴾ *(3 defa)*

***

﴿أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ﴾ *(3 defa)*

﴿اَللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهَمِّ وَالْحَزَنِ ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْعَجْزِ وَالْكَسَلِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْجُبْنِ وَالْبُخْلِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ غَلَبَةِ الدَّيْنِ وَقَهْرِ الرِّجَالِ﴾ *(3 defa)*

***

﴿اَللَّهُمَّ عَافِنِي فِي بَدَنِي ، اَللَّهُمَّ عَافِنِي فِي سَمْعِي ، اَللَّهُمَّ عَافِنِي فِي بَصَرِي﴾ *(3 defa)*

***

﴿اَللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْكُفْرِ وَالْفَقْرِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ﴾ *(3 defa)*

﴿اَللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ ، خَلَقْتَنِي وَأَنَا عَبْدُكَ وَأَنَا عَلَى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ ، أَبُوءُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ وَأَبُوءُ بِذَنْبِي فَاغْفِرْ لِي فَإِنَّهُ لاَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلاَّ أَنْتَ﴾

(3 defa)

***

﴿أَسْتَغْفِرُ اللهَ الْعَظِيمَ الَّذِي لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ الْحَيَّ الْقَيُّومَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ﴾ *(3 defa)*

﴿سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ ، اَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ﴾

(3 defa)

***

﴿اَللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ النَّبِيِّ الأُمِّيِّ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلِّمْ تَسْلِيمًا عَدَدَ مَا أَحَاطَ بِهِ عِلْمُكَ، وَخَطَّ بِهِ قَلَمُكَ، وَأَحْصَاهُ كِتَابُكَ، وَارْضَ اللَّهُمَّ عَنْ سَادَاتِنَا أَبِي بَكْرٍ وَعُمَرَ وَعُثْمَانَ وَعَلِيٍّ ، وَعَنِ الصَّحَابَةِ أَجْمَعِينَ ، وَعَنِ التَّابِعِينَ وَتَابِعِيهِمْ بِإِحْسَانٍ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ﴾

سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ ج

وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ ج وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

Peygamberimizin (s.a.s.)
Dilinden Düşürmediği
DUA ve ZİKİRLER

Me'sûrât

DAVET VE
KARDEŞLİK
VAKFI
İlim, ahlak ve hareket

www.nidayayincilik.com.tr
nida@nidayayincilik.com.tr
/nidayayincilik

9 789759 508029